

дивідуалізації людини – місце проживання, стать, вік, місце народження, зовнішній вигляд – слід вважати вторинними засобами індивідуалізації фізичної особи.

Література

1. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві: поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту: Монографія / Відп. ред. Я.М. Шевченко. – Хмельницький, 2007. – 626 с.
2. Малеина М.Н. Личные неимущественные права граждан: понятие, осуществление, защита. – М.: МЗ-ПРЕСС, 2001. – 243 с.
3. Алейниченко В.Г. Гражданско-правовая индивидуализация физических лиц в Российской Федерации: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. – Краснодар, 2006. – 24 с.; Бузарова Н.Х. Средства индивидуализации граждан в российском гражданском праве: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Кубанский гос. ун-т. – Казань, 2007. – 22 с.
4. Цивільне право України: Підручник: У 3 кн. Книга перша / За ред. Є.О. Харитонова, А.І. Дришлюка. – О.: Юрид. літ., 2005. – 525 с.; Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. Кн. 1 / О.В. Дзера, Д.В. Боброва, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. – К.: Юрінком Інтер, 2004; Цивільне право в Україні: Курс лекцій: У 6 т. Т. 1 / Р.Б. Шишка, О.Л. Зайцев, С.О. Мічурін та ін.; За ред. Р.Б. Шишки, В.А. Кройтора. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2004; Цивільне право України: Академічний курс: Підручник. У 2 т. – 2-е вид., доп. і перероб. / А.Ю. Бабаскін, Т.В. Боднар, Ю.Л. Бошицький та ін.; За заг. ред. Я.М. Шевченко. – К.: Ін Юре, 2006; Цивільне право України: Навч. посіб. / Ю.В. Білоусов, С.В. Лозінська, С.Д. Русу та ін.; За ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Наук. думка, 2005; Харитонов Е.О., Саниахметова Н.А. Гражданское право Украины: Учебник. – Х.: Одиссей, 2004.
5. Бузарова Н.Х. Средства индивидуализации граждан в российском гражданском праве: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Кубанский гос. ун-т. – Казань, 2007. – № 1. – 22 с.

УДК 351.778.3(477)

А.В. Кіча

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ ВОДОПОСТАЧАННЯ

Глибока системна криза, яка триває в підгалузі водопровідно-каналізаційного господарства, стримує темпи загального економічного зростання, яке намітилося в Україні останніми роками. Виключна соціальна та економічна значущість послуг водопостачання і водовідведення для життєдіяльності регіону, економічні особливості формування і розвитку підгалузі обмежують можливість застосування ринкових механізмів регулювання їхньої діяльності й обумовлюють необхідність втручання міжгалузевих органів влади: місцевої влади, органів влади регіону, органів державної влади [1]. Дослідження меж такого втручання є вкрай актуальним для визначення шляхів реформування сфери водопостачання споживачів.

Державний вплив дії на ринкову економіку зв'язаний, перш за все, з використанням економічних засобів. Регулювання тарифів на послуги суб'єктів підприємств ЖКГ – один із найбільш могутніх і дієвих важелів регулювання природних монополій в арсеналі держави.

Рішення проблем регулювання тарифів на послуги підприємств ЖКГ повинне розвиватися по двох напрямках. Перший – це ефективні принципи встановлення тарифів, а другий – процедура їх затвердження [2].

Регулювання тарифу на послуги підприємства ЖКГ є невід’ємним і, у багатьох випадках, визначальним елементом при взаємодії публічного власника інфраструктури і підприємця, що претендує на управління даною інфраструктурою.

Тому абсолютно логічно й обґрунтовано передати функцію державного регулювання тарифу на послуги водопостачання і водовідведення на територіальний рівень, що і передбачено законодавством України.

Відповідно до п. 11 Порядку формування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, затв. Наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики від 27 червня 2001 року № 139 [3], «тарифи, розраховані підприємством відповідно до цього Порядку, встановлюються і регулюються Уповноваженими на це органами відповідно до їх компетенції в порядку, установленому законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про природні монополії» та постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.96 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)».

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24 червня 2004 року [3], до повноважень органів місцевого самоврядування (місцевої ради) у сфері житлово-комунальних послуг належить:

- встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги відповідно до закону;
- затвердження норм споживання та якості житлово-комунальних послуг та контроль за їх дотриманням.

Що стосується принципів формування тарифів, І.В. Бернштейн обґрунтовує неефективність методу встановлення тарифу, виходячи з витрат підприємства. Економічний метод регулювання повинен виходити не з формальних, а з економічно обґрунтованих даних. У цьому зв’язку автор висловлюється проти застосування методу встановлення індексів зростання тарифів на послуги водопостачання і водовідведення на загальнодержавному рівні на основі планових показників економічного розвитку, що передбачено законодавством Російської Федерації [4].

У цілях упровадження економічно обґрунтованих методів регулювання тарифів на послуги підприємств ЖКГ пропонується оцінювати економічні показники діяльності підприємств не за даними бухгалтерського і тим більше податкового обліку, а за даними обліку, яке підприємство веде в цілях обґрунтування його фінансових потреб для надання послуг у певному обсязі і встановленій якості.

Думаємо, що частково цей принцип закладений у принципи формування тарифів за національним законодавством. На цей час у сфері встановлення тарифів діє Порядок формування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, затв. наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики від 27 червня 2001 року № 139.

Відповідно до п. 1.1. Порядку: «Цей Порядок визначає механізм розрахунку тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення та стимулювання ресурсозбереження і поширюється на підприємства всіх форм власності, які надають вищезазначені послуги».

Порядком (п. 2.1.) пропонується принцип формування базових тарифів підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства на підставі:

- виробничої програми підприємства на плановий рік;
- планових витрат, визначених на підставі галузевих нормативів, державної статистичної звітності й розрахунків підприємств водопровідно-каналізаційного господарства та розміру податку на прибуток.

При цьому виробнича програма господарської діяльності підприємства на плановий рік розробляється з урахуванням:

- заходів щодо вдосконалення технології очищення питної і стічних вод, заміни амортизованих мереж і обладнання, скорочення витрат та втрат питної води в процесі її виробництва та транспортування;
- упровадження системи обліку використання водних ресурсів, виробництва та реалізації питної води, відведення та очищення стічних вод;
- забезпечення обслуговування і перевірки технологічних приладів обліку;
- аналізу фактичного та прогнозованого обсягу споживання.

Планування витрат здійснюється за видами витрат: витрати операційної діяльності, фінансові витрати та витрати з податку на прибуток.

Витрати операційної діяльності включають: виробничу собівартість послуг, нерозподілені постійні загальновиробничі витрати (при їх виникненні); адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати.

Склад статей планових витрат визначається підприємством самостійно в залежності від виду послуги (водопостачання чи водовідведення) і особливостей технологічного процесу їх виробництва та реалізації. За рішенням Уповноваженого органу до планових витрат включаються витрати на здійснення капітальних вкладень.

При цьому відповідно до п. 10.2 Порядку обсяг витрат на здійснення капітальних вкладень визначається на підставі зазначених документів та погоджується уповноваженим органом, з урахуванням громадської думки споживачів.

Негативною тенденцією для споживачів у сфері регулювання тарифів є те, що Кабмін затвердив тарифні нормативи з урахуванням втрат води на шляху від постачальників до споживачів. Водоканали отримали право перекладати на споживачів до 20% збитків від втрати води через незадовільний стан систем постачання. Так пояснював цю ситуацію міністр ЖКГ: «Якщо відповідну норму відмінити, то комунальні підприємства опиняться в дуже скрутному фінансовому становищі... Але ніхто не заперече, що законодавство, регулює порядок встановлення комунальних тарифів, потрібно удосконалювати. Своє бачення цього процесу уряд вже утілює у відповідному проекті закону. Але слід розуміти, що нормативне регулювання тарифів і поліпшення стану комунікацій – це дещо різні речі. І цю проблему держава не буде вирішувати своїми силами... строк окупності сучасної технології у сфері комунікацій не перевищує 8 місяців».

Відповідно, міністерство підготувало окрему програму здешевлення кредитів за бюджетні кошти... Більш того, близькі до завершення переговори зі Всесвітнім банком, у якого ми плануємо позичити \$ 140 млн. на реконструкцію підприємств водопостачання в більш ніж 30 містах України» [5].

У зв'язку з подорожчанням енергоресурсів та інших чинників в Україні дуже актуальним є питання підвищення тарифів за водопостачання.

Деякі споживачі питної води вважають, що якщо з ними укладений договір на водопостачання та водовідведення, в якому зазначено «старі» тарифи на водопостачання та водовідведення, то вони мають оплачувати за надані послуги згідно з цими тарифами.

Як встановлено ч. 1 ст. 627 Цивільного кодексу України, відповідно до ст. 6 цього Кодексу, сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обігу, вимог розумності та справедливості.

Згідно з ч. 1 ст. 632 Кодексу ціна в договорі встановлюється за домовленістю сторін. У випадках, встановлених законом, застосовуються ціни (тарифи, ставки тощо), які встановлюються або регулюються уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

Статтею 32 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» встановлено, що за надання послуг з питного водопостачання споживач вносить плату за нормами і тарифами, що регулюються у встановленому законодавством порядку.

Порядок встановлення плати за надання послуг з питного водопостачання встановлюється законодавством.

Як було вже відмічено, відповідно до ст. 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», до повноважень органів місцевого самоврядування (місцевої ради) у сфері житлово-комунальних послуг належить: встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги відповідно до закону.

Як передбачено пунктом 1.10. Правил користування системами комунального водопостачання та водовідведення в містах і селищах України, затв. наказом Державного Комітету України по житлово-комунальному господарству від 1 липня 1994 р. № 65, тарифи на користування водою від комунальних водопроводів та приймання стічних вод до комунальної каналізації визначаються згідно з чинним законодавством України без будь-яких додаткових узгоджень з абонентами розмірів цих тарифів та термінів їх введення.

Тому якщо є договір на водопостачання та водовідведення, в якому зазначено «старі» тарифи на водопостачання та водовідведення, то відповідно до вищевказаного законодавства споживач має оплачувати за надані послуги згідно з «новими» тарифами, затвердженими органом місцевого самоврядування.

Звісно, наведені думки є не тільки висновком наукової діяльності автора, а й практичної діяльності. Тому як представник «водоканалу», можливо, автор є некоректним у вирішенні деяких питань. З цього приводу пропоную відгукнутися інших дослідників на тези, висловлені у статті.

Література

1. Хіврич Ю.Є. Державне управління засобами забезпечення життєдіяльності регіону (на прикладі водопровідно-каналізаційного господарства): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Донецьк, 2005. – С. 3.
2. Бернштейн И.В. Правовое регулирование водоснабжения и водоотведения в Российской Федерации: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – М., 2006. – С. 31.
3. www.zakon.rada.gov.ua
4. Бернштейн И.В. Правовое регулирование водоснабжения и водоотведения в Российской Федерации: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – М., 2006. – С. 32.
5. Реформа в долг // Контракты. – 2007. – № 32. – С. 8-10.

УДК 347.777

Г.О. Ульянова

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ НЕДОБРОСОВІСНОЇ РЕКЛАМИ

Реклама є незмінним супутником діяльності людини. Як найперші носії рекламної інформації, так і сучасна реклама, для якої характерне видове, жанрове, технологічне, інструментальне та функціональне різноманіття, мають східне значення – стимулювання попиту на товари та послуги. При цьому рекламне повідомлення, з одного боку, доводить до її користувачів інформацію про переваги тих чи інших товарів, послуг, допомагає орієнтуватись у нових тенденціях на ринку, з іншого – допомагає суб'єктам господарювання збільшувати попит на їхню продукцію.

Проте доволі часто з метою отримання безпідставних переваг у конкуренції використовуються недобросовісні методи реклами. Зокрема, розповсюджуються недобросовісна реклама, недобросовісна порівняльна реклама, використовуються без дозволу уповноваженої на те особи рекламні матеріали, що може призвести до змішування з діяльністю іншого господарюючого суб'єкта (підприємця). При цьому внаслідок таких дій порушуються права та законні інтереси споживачів, суб'єктів господарювання. Також внаслідок незаконного використання реклами можуть порушуватись права розробників реклами та авторів, чії твори використовувались у рекламі. Необхідність встановлення на законодавчому рівні чітких, недвозначних критеріїв незаконності інформації, яка міститься в рекламі, а також приведення українського законодавства про рекламу у відповідність до міжнародних законодавств у сфері захисту від недобросовісної реклами, що буде сприяти ефективному захисту фізичних та юридичних осіб від недобросовісної реклами, обумовлюють актуальність теми дослідження.

Окремі аспекти захисту від недобросовісної реклами досліджувались у працях вітчизняних та зарубіжних науковців: О. Бакалінської, Н. Красіліч, В. Кулішенко, Ю. Марєєва, Є. Ромат, І. Флягіної, Є. Фокової, А. Черемної та ін.

Метою статті є дослідження поняття та ознак недобросовісної реклами на підставі аналізу законодавства України та зарубіжних країн, а також міжнародних актів.